

РУСКИ НОВИНИ

ЗА РУСИНОХ У КРАЛЪОВИНИ СХС

Виходає раз у тижню.

Цена на цали рок 100 Динари.

На 1/2 рока 50 Динари.

За Америку 4 долари на рок.

Рукописи и други писма треба
посилац на адресу:

РУСКИ НОВИНИ* НОВИ САД
Бојовићева улица бр. 2.

Претплату на РУСКЕ-НАРОДНЕ
ПРОСВИТНЕ ДРУЖТВО, РУСКИ
КРСТУР (Бачка).

Рок VI.

Нови Сад, пятък 27. Септембра 1929.

Ч. 34 (242)

Як очувац свою народносц?

1.) Чистота народней бешеди.

Цо го народ? Цо народносц? Хтори задаток народу? Хтори народносци?

Нарав человека стої найвещей до того же му тілесне уредаєне, односно яки му организм. Тоті свойства у велькей векшини преходза од оца на сина, а окрем тих осебинох ма вплив на человека околина, клима, способ живота и обичаї.

Людзе дакле, хтори походза од истих оцох, у истим краю и у истим приликах жию, маю таких осебинох, по хторих ше розлучую од других людзох, хтори су не з истого краю. По тих осебинох, а хтори ма ше людзе, — з оглядом на род лебо походзєня, и жем у хторей жию — медеи собу розликую, дзєля ше на розличити скупини лебо народи.

Народ є дакле громада людзох зос приблісно еднакима осебинами, хтори нашлїдзєли од своїх оцох.

Тоти осебини, по хторих ше народ розликує од других народох творя його народносц.

Хтору задачу ма народ?

Народ ма створиц и чувац єдни нар. обичаї, єден способ живота, художество (мистецтво), научну кнїжку, хтора ровшвицує розум; надалей ма дзєляц привредну мѡц своєго народа и т. д.

Єдним словом ма ше старац о культури своєго народу т. е. преобразби индивидуального и социяльного станя зос постоянним напредованїєм и духовну вигладзєносц.

Як зме дакле видзєли муши мерковац да не страци своїх осебинох, хтори го карактеризираю, дакле да не страци своєй народносци.

Бо док народ чува любовно свою народносц вон роби за своєй идеали — хтори кажди народ ма

Тоти своєй идеали сцє посцигнуц, а будзе их мочи наслїдовац док будзе свой, док будзе чувац свою народносц.

Най ше трафи, же вон тоту народносц утраци препаднїю його идеали, и вон почне робиц за цудзи, а кажди ана, же работа люцкому не мила, не идзе так од руки, а особено кед видзи, же му тот люцки не припознава (роботу).

Док будзе народносци будзе и народ обставац як народ, будзе свой у своєйому, будзе пан а не слуга.

У главним народи ше розликую медеи собу по язїку, нар. обичаїнох, писньох и исторїи.

По язїку може ше найлєпше розлучиц народ од народи. Язїк, хторим єден народ гутори вяже поєдинцох медеи собу до цо ужшого союзу.

Най ше застане человек з человеком у далеких швецє, и гоч ше нїгда не видзєли, а тєраз порозгваряю народним своїм язїком — буду себе блїски як да ше роками познаю.

И ми можеме своєйому язїку благодариц, же зме ше до нешка отримали. Правда наш язїк погубени, одалечени од своєго корєня, а тот є руско-українска бешєда, але ипак вєльо — може найвещей допривєс тому, же зме ше отримали до нешка як народ. А чи чудо, же наш язїк так вигубени? Не, анї кус, бо мала гарєточка чєжко ше отрима у морю цудзинства, а особено тєди, кед є розшата кед є не у громадкї.

Наш язїк, — не лєм, же би ше вїє баржей губєл, але би го за пар роки и нестало. Тому на край станило ше з оснѡванїєм Р. Н. П. Д. Дружтво увидзєло

препасц, кед ше не почне помагац и зацї ше нашол человек, хтори дораз обачєл вєльку важносц язїка як ознаку народа, як мур хтори двєлї єден народ од другого. Бул то п. Др. Г. Костельник, хтори видал Р. Граматику. Указаал у ней цо наше, цо не наше, цо добре, цо не добре, указаал дає корєнь нашей бешєди. Вон почал зос чисцєньом язїка а ми мамє наставиц. Ми мамє патриц, да очуваме свой язїк и през нього народносц. А як го очувац треба усовериц. По моей думи усовершовац би ше так, да ше цо вєщєй вирупую цудзи слова, а додавало руско-українськи, да

на коьцу достанєме чисти дїялект рус.-укр. бешєди.

Але як достац тоті слова? Послухайде як. Нашей интелїгенциї не будзе така цудза украинска кнїжка. Най то часто бере чита, студира, не поєдини, але шцїки интелектуалци, цо вєщєй най, пише мїштаюци тоті укр. слова до своєй писмовнї.

Кед ше будзе цо вєщєй читац рус. укр. кнїжки, вєц и у писаню придає слово самє од себе.

Єто так думам же би ше наш язїк могол отримац и одбранїц од шцїких цудзих примїшанїюх.

Примчанє: Тотє прєподавнїє отримал п. М. Кован на скаржкї Рус. Школарох днє 26. VII. т. р.

У нашим отечеству

Нєшєсцє при експлозиї. При стациї Жєдник експлодирал єден вагон бензину. Од тєй експлозиї вєщєй работнїкох настрадали. Дас 20 чєжко ранєти а тєре до тєраз умарли.

Нови цїгарєти. Тих днєох заочали ше предавац нови цїгарєти на мєно „Дрина“ у шкатульках по 100 фал. по 50 динари. Познєйше буду ше предавац и мєньши пакатулки по 20 фал.

Настрадал хлапєц. При Мєлєнцох пожел с поля кукурїцу 11 рочни хлапєц М. Мьятѡв. Конї ше поплашєли и вон спаднул под коч а колєсо му одцало главу. Оцєц пришол под суд, прє то, же на хлапца не мерковал, але го самого пуцєл в кочом.

Хорога дезинтерї. У даскєлїх крайох нашей держави звєла ше хорога дезинтерїя (преганячка), особено при дзєцох. Вєщєй особи уж умарли. То опасна и обєраца хорога, а достава ше од нечистєй и нєумитєй овоци.

Висушѡванє рїтох при Панчєву уж ше заочало робиц, же би ше так могла вибудовац жєлєзна драга Бєоград — Панчєво. Трѡици коло того висушѡваня виношиц буду 251 и пол милиони динари, а до 5 августа слїдуєщого року работа муши буц готова.

Предаванє соли у цалєй нашей держави превжалє єдно приватно таргѡвско дружтво „Югосл. трѡв. Друштво“ и то прє причину, же державному монополю лєгчєше робиц обрахунок з єдним як зос вєлїма. Цєни буду утвєрдзєни по держави.

Погинули под жєму. У рудѡкопу при Заєчару загинуло 10 людзох работнїкох, а вєщєй лєжка чєжко ранєти. Причина того нєшєсца у тим, же ше од рударских лампѡчкох запалєл газ, котри експлодирал, и жєм заснїпала людзох.

Гушєнїци появєли ше на єдним полю при Иригу у вєльким множєствє так, же закрили пєйц ютра жєми. Прєз пол днє гушєнїцох нестало. Народ вери,

же їх витор принеє з цешейших крайох бо су меньши як нашу гушеніци и рушаю ше швидко.

Слуга украдул пол мил. динари. При индустрийской фирми Мних у Београду служел В. Антоневич. Вон достал чеки, же би их придал до каси. Вон пошол и дзвигол на нїх $\frac{1}{2}$ мил. динари и вец сцекол. Крил ше койкадзи и з пенсжи лумповал. Влапени є у Броду и придани полициї, две тераз муши

окажи свойо брідке діло. Вон ма жену и тройо дзеци.

Згорел цали валад. Прешлого тижня у валале Дуга Вас при Лендави настал огонь, котри улічтожел цали валад. Помоц огньогасцох и войска остала без успиху бо не було води пре вельку сушу а зданія дровени и зос сламу закрити. Зос зданіяма згорел ведно и статок и поживленє, котре себе народ на жиму приправел. Чкода барз велька.

крайох Африки як опценити пенєж. Вона панує ище и у Индиї и на Островах Океанских.

У Китаю як пенєж хасую мали металійки зос дзирками а сст и таких котри маю натписи з 1115 до 1079 пред Христом. Валаю ше вони „тао“ а то значи „ножик.“ Дума ше, же перши пенєж мушел буц омитри як бритва. Подобни бул на мали штилети, през надпису и през дзирки; але зос ушком, цо го мож було обєшиц. Давни ученїки гуторя, же го хасновалі ещи пред 2000 р. пред Христом.

Випатра же почалі пенєж дзирати од найдавейших часох. Чудни пародї доходзелі до чудней фурми пенєжа. У давних часцох Егїопїи уживаю место пенєжу кристалово грудки солї. Вони ше губя преходзаци зрук до рук, и зменшаю ше, прето бо їх даю

лізац еден другому кед ше стретню бліски пайташе.

Але найчуднейши пенєж ма остров Яп, цо ше находат медаи Каролинских островох у найдальшим сушедстве зос Филипинами и Нову Гвинею, на полудньовим океяну. Там ше „хаснує“ каменї, место пенєжу, цо є ширики на 12 метери а чешки даскельо фунти! Пенєж вивресаю зос каменя, хторе треба привожиц зос другого острову, оддаленого од Япу даскельо сто километри. Не знаме, кельо плаца роботнїком за тото, цо вони принешу таки материял, до Япу и окрешую. На вшелїяки способ, таки едеї вельки пенєж муши мац вельку вредност, бо його тамти богаче положа пред хижку на доказ свойого богатства.

Нашка у цалим швецє звичайно прилапена фурма округла плїтка миди, стрибла або злата. (Дальш будзе.)

Пенєж.

Нашка нєт предмету, о котрим би ше вецей бешедовало як цо пенєж. Не лєм бешедує але дума о нїм, роби и живе за ньго. Пред войну мало хто чувствовал яку мод ма пенєж, як то тераз чувствуєме кажди дзєнь. Недармо вельки войсковода гварел, же за водзєне войни треба три ствари пенєж... пенєж и зан пенєж...!

Нїхто не може себе анї задумац современи живот без пенєжа. Кажди зна, же паданє вредности пенєжу давней держави єст знак ей хороти. Цо да повсеми за лєдниццох. Пре пенєж людзе траца здравлє, чєсц, волю за живот. Не дармо гуторел мудри Саламон: Чловек без пенєжа — слика шмерци. Дзєкуюци пенєжу поединци, народи и держави

приходза найскорей до властї над другима.

Попатримє широм швета у яких значєнох ше указує пенєж. Не єдну часц швета открили людзе глєдалюци пенєж. Треба знац, же главна причина, же ше препанцла Америка, Австралия и южна Африка, була жажда за пенєжом.

Перши металово кружїк, цо служели як пенєж появились ше пред 2000 роки на восточним краю Средоам. Моря у Лидїї. Иншак найрозширенїє средство, котре служело а и вешка служи як пенєж то черепашка. То су мали красни школьки (молуски), котри цо находза у неглібоких местох индїского океяну, черепашка найрозширенїи пенєж на швецє а заведли ю недавно у восточних

Широм швета

Забити миснонаре. Новини з Китаю являю, же там забити при варошу Хонконг тромє миснонаре франсвци, од котрих еден бул и владика.

Талиянски конкордат. Мусолини виявел, же о воспитованю младежи муши ше старац єдина держава. Така бешєда ше процивни найновшому конкор-

дату, котрого Италия потписала зос Ватиканом, бо по тим конкордату дзеци виховац и цоучовац ма церква. Так пришло до оштрих одношенїох медаи державу и церкву.

Мєнню калєндар. Большевики у Русїи надумали од 1. ялуара 1930 премєнїц калєндар так, же би ше два днї не робело и то

ФЕЛЬТОН

Диявол и землєдїец.

Бул єдеї худобни землєдїец. Злопател ше дзєнь а ноц и вон лєдко себе и своїх на животу отримковал. Досадзєла му уж нужда, и раз себе чежко вдихнул; — Цо я Богу згрїшел, же мушим тельо цервиц? Чи замєне уж нєт места на тим швецє, най го диявол одвєше!

„Чим диявол учул саойо мєнє, дзвигнул ше, па бєжчим скорей гу чловеку. Так себе подумал, же го у нужди лєхко спрєведзє и на даке зло наведзє... Пробус так пробує иїшак, але шїцко дармо. Чловек у добрим утвердзєни; та ше не да. Кед жу уж досадзєло дяволовє скушованє скричал на ньго: „Да цє вецей мойо очи не пидзє! Обидва ци ноги поламам, кед ми лєм праг прєкрочїши!“ — „Та такой так пайташ?“ прєгварел на то диявол злобним гнїмном; побстал мало а вєц наставел:

„А, єго я би ше з тобу гоч о цо шмел ставїц, же ти мє и так до хижї пушїши. И цє лєм то аль ти мє сам до своей хижї унєшеши.“ — Чловек на ньго з презиром попатрел. Зблизовал ше на свойо достоянство и свою тварду волю, па пристал на заставку. И поеднанка була така, кед диявол добїє вєцка муши чловек тото зробиц, цо му нечастивї наредзєл, а кед страци та му вецей нїгда нє будзє досадзовац. Так утвердзєли па ше розшїли.

Прешло од того времена даскельо мєщаци чловек ше змирел, забул на диявола и на тото ставєне з нїм, па през бриги роби свойо роботы и так ше надумал, же анї нє осетел, кед одкадє прєд нього спаднул гавран. Аж кед птица почала пїцац и коло нього шмєло поскаковац, осетєл ю и видзєл, же с рацєга. Жаловал ю, да загнєє па ю ухапєл и до хижї однєс. Ту ю будзє

кармиц и вилагодац ей голєм док ей рана не зарошнє. Аль патьцє чудо! Лєм цо праг прєкрочєли и до хижї стунєли мал чловек цо видєц. Тот мирни гавран не бул нїхго други лєм диявол — тот исти прєклятийк, з хторим ше дараз ставєл. Часом ше прєтворєл на свой прави облик, зшвїцєли ше му очи, барз ше розцмєял и гвари чловекови: „Не гварєл я тебе, же ти мє сам до хижї унєшеши. Тєраз пєт вигварки маш так поробиц як змє ше ставєли.“ Жалосни чловек иїшак не може, муши признац дяволю: „Так єст, твойо лукавство прєвладало. Виграл ши. Тєраз заповєдай па да шїцко зробиц цо одомнє зажадаш.“

„Вельо ши мє гавчєл, па зато погледам цо найгорше на швецє“ гвари злорадо сотона. Дал ше вєцка на роздумованя, цо да од нього зажада, на остатку и наїол: „Вибєрай од тих трох злєх, хторє сцєш: лєбо забї оца, лєбо зрєб грїх родосквернїца, лєбо ше ошї?“

Чєсци чловек зблєднул од страху, кед чул, цо диявол од нього жада. Але цо зна, кед го прєклята єднанка вьжє? Почал мєрац, котре од тих трох злєх найменьше як да цо мєнєй грїха и чкоди будзє и на остатку прєгварї: „Барз страшнї шїцки три злє. Анї бим не пристал да нє мушим. Але кед раз мушим, виберєм тото цо є найменьши грїх: ошїєм ше. Голєм стим другому не нацходам.“

Дияволови ше зашвїцєли очи од велькеї радосци бо му барз по даски вибрал и барз ше зашмєял. Видєсло ше, же є а чловекову виберанку барз задовольни. Дораз нато пристал и весєло пошол дзєшка прєз шлїду. Чловек ше аж тєраз почал кац. Вон хтори ше нїгда не ошїл, та да ше тєраз ошїє, да ше гадно понїжи и прєд швєгом поганьби. Длуго ламал главу, але найпослє цо зна, цо муши буц муши.

И патьцє го уж пнє, пражїтї погар за погаром. А кед ше уж ошїл, други є чловек,

в суботу и недзелю. Собота би ше водала недзеля, а недзеля би достала мено „ленінінск“. Шпцки швета буду забранети а место нїх би ше запровадзело празнованє найважнейших собитїюх револуцїї.

Страшне злодїйство жобракох. Пред трома роками нестало з єдней хижї у Львовє пейцрочне дївче. Родичї жаловали а мац мало да не спадла до роспуки. Гледаюци дзецко прешли цалу Галицїю. И недавно у Жовки стретла єдно шлепе дївче, котре жобрало при церквї. Кед єї давала алмужну почала ю випитовац откаль є, цо робї. Виявело ше, же то дївче тей мацери, котре жобраци украдли, опидерли и посилали на жобране. Полиция уж владела тих злодїюх.

Медзїнародна банка мала би ше основац у тим цилю, же би посредовала виплацованє военных длуствох медзи Немецку и другима державами. Англия сцела, же би седище тей банки було у Лондону; а Француска захтева єдно неутралне место. Випатра, же ше тот медзїнародна банка оснує у Женєви у Швайцарскей.

У Палестинї ище ше не змирели Жидзи и Ара-

пи, бо Арапом приходзи велька помоц од Бедуинох з Арабиї и з далеких восточних крайох. Арапи твердза, же Палестина припада им, котрих найвещей єст.

Криза влади у Чехей. У Чехословацкей политически обстанини тиж не здрави. Либералци особено словацки лутераве дзвигли ше против християнскей партїї Хлинки и сцели ю очарниц як да вона робела против єдносци Чехословацкей держави, па прето започали подзїц процес против посланика Туки. Хлинка виявел, же його партия одступї з влади, кед Тука будзе одсудзени. Медзитим аграрци сцели да достаю свойого военного министра, па цо не сцела пристац „лудова партия“. Придзе до розпуцєня парламента и до нових виберанкох у новембру.

Агитованє з револверами. Мексико познати жем крєви, стої тєраз пред виберанку председателя. Агитув ше не лєм словами, але ище баржей з револверами. Уж даскельо особи забитї.

Покресцел ше и умар. У месце Бидгошч у шпиталю покресцел ше 85 рочни хусит Саломон Шрам. О даскельо минути воп мирно умар.

Претплацуйце ше на „РУСКИ НОВИНИ!“

як да до нього дїявол вошол. Цошка го гонї цошка му неда мира, лярма врєщи напастує. Навалєл у своїм роздраженю и безумству и зробел грїх родосквернуца.

Кед ше оцєц зато дочул розгнївал ше на нього справедливим гнївом и почал го корнц. Од слова до слова пияни сїн у звади хвацел шєкеру и вдерел оца по главї и сегинь стари спаднул и умар.

Други дзєнь, кед ше витрежбел видзел цо наробел. Дораз ше здогада, же чом ше дїявол так барз зрадовал и зашмєял, же вон опїлство вибрал, навед го на найвєкше зло. У пиянству зробел вельо вєщєй зла як цо дїявол од нього жадал.

Преложєл: А. девонар.

Магарец и соловей.

(Зєс баснох Крилопа.)

Магарец увидаєл соловєя и гвари му: „Чуєш приятелю! О тебе приповєдаю, же ши вельки майстор у шпн-

ваню. Я би рад цє послухац, да сам можєм прєсудзиц.“

Соловєй ше одозвал магарцу, и почал шпивац. Його прекрасни глас ше прєлївал, ровлєгал на около цо полю, по лєше. Прєстал дуч витор, зацїхли птиця, жлїри, пастирє, шпцки слухали и уживали, наслаждали ше красоти шпиваня.

И магарец стал, главу слуцєл, чолє тримал над жєму и слухал.

Як соловєй зєршел шпиванє, магарец ше озвал:

„Можє буц, мож цє послухац прєз того, да би ши дбсадеєл. Але чкода, же ти не познаш напотого когута. Кед би ти ше з нїм розпознал, його послухал, и од нього поучєл, ти би шпивал одлично.“

Як таки суд почул наш биднї соловєй,

Стрєсєл ше, одлєцєл за сто лєси далєй.

О Боже! не дай нїкому дожиц,

Даго у домє магарец можє судзиц.

Як большевици нїца виру.

Большевици у Русїї и на Украинї ижали себе за цїль винїциц християнску виру. Борба зєс рєлитно там ше водзи чим рабаржей, зєс сто раз вєкшє завягєсцє и напрасєсцє. Изє борба на цєльким фронту и безобачно. У тей борбї проти виру участвую: уряд, комул. партия, специялни организацї безвирийкох, школи, штамп, кино, радио и т. д. Большевици ширя процївирску пропаганду, по варварски пливаю найсвятїйши чувства, ширя бєгоудєство, заверяю церкви и манастири и прєтворяю их на коммунистични клуби, т. я на обични карчми и домї розпустя. Большевици на ошадяю Святїї, зєс котрима є звязана тисєрочна традиция як Украинї так и Русїї и цалого славянського Сходу Европи. Но пощадзєли Дєсятину Церкву св. Владимира Вєлякого у Києву, не пощадзєли аї єдну єдину на цалу Украину гр. кат. церкву у Києви, котра була прибивитєлем вируюцїх Галичанох, котрих пєдоля руцєла у большевицкє пєкло над Днїпром.

Як сами большевици новини пишю, рєзултат борби большевицкох проти християнскей вирї єст таки: У р. 1927. заварто: 17

церкви, 6 каплицки и 37 манастири; у 1928. р. заварто: 359 церквы, 20 каплицки и 48 манастири. Вєдно лєм у цвох рокох завартєк большевици: 376 церквы, 26 каплицки и 82 манастири. До того ше признаваю сами большевици.

Тота дзївє борба восточноєвропейского варварства зєс рєлигию ма свою подобносц: у Мексєку. Але проти рєлигийну борбу у Мексєку осудзєл цали культурни швет у церквох, на янїх собраниюх у штампї.

Нєшка наступа на Украину опасносц вєкши од стару, хоротох и шмєрни фїзичнєй. То єлад у области духа, то опасносц духовнєй шмєрци.

Ми греко-католики Русиня коєц од коєши, крєв од крєви вимучєного руского народу, над котрим свяжими погуванями звуцаю ше вїнєтїлци варвари-большевици на його власнєй украинскей жєми, давнїмє протєст прєца страшногє насильства безбожань нововицїх варварох над совєсцє нашого беззаканного нашого народу за Збручом. Думаєм, же скорєй чи познєйше осудзи того насильства большевицкох над виру и Церкву цали культурни швет.

За Нову Зєрю К.

Вшелїячина.

Славни бєшєдознаєц Алфред Тромбєти умар у Вєнєцїї. Вон знал бєшєдовац 88 бєшєди. Як мали хланєц научєл нємєцки и француски, а у 14 рєкє грєцєски и латински. Од єдного Перса и Жїда научєл персийєски и жїдовєски. Бєшєди учєл Тромбєти лєм в ноци, бо во днє мушєл робнїц при єдним бритваро-

ви. Вєльки яєвєсєловєц Ландонї дал му прилик у Тромбєти ше далєй вишколовал та бул профєсором.

Од чого людзє умераю. Вєльки нємєцки часєлис „Космос“ пишє, же у найвєщєй случнї причина шмєрци єст гєфтїка. На 10.000 людєох умера на тоту хороту 22%, на рака 20%, на жалудкову хор-

Клєветник и гад.

(Из баснох Крилопа.)

О дїялох на дармо так приповєдаю,
Жє воли за правду у пєклу не знаю;
Бо часто и дїбли признаю правду.
Єто приклад, цо ше случєло у аду
Гад и клєветник у пєклу перни мєста захтевали,
И хто з нїх перши да будє, на тим ше спрїчкали.

Були розвєдзєни обидвомє, а барз,
Зато и кричали обидвомє кєраж.
Єдєн на прєд другим своєо викриковал,
Гоч баж єдєн и други нєстє доказовал;
Жє у пєклу перше най тот ше намєсцї,
Хто ближнїюму зроби найвєщєй пакосцї.
Клєветник прєд гадом кричал, горє скачал,
Своєо лукави язык на нього вїстєвлял.
А гад аж ше грєсєл, вєрєл цалим нєлом,
И шкєваловал ше з ядовитим жалом.
Клєветник баж почал уж ше поцаговал,
Кед бєлєсуб стал правду доказовал,
Кед бєлєсубї гвари стирито гадови:

Твоєо вєльки — вєлькє заслуги я признам,
Алє нєрвєнство ци в пєклу шак не дам.
Правда, же ти барз єли, лукави, опасни,
Твоєо жадно рибї баж смєртєлни рани;
Кусаєш прєз причини, алє лєм зєс блясєка,
А не опасни ши нїкому злєсєка.

Од тебе є горши язык клєветнїка,
По вон упрєдєвє хоч як зєс далєка.
Прєд нїм ше не можє скриц аї за морьки,
Вон цє и там найдєє з його клєветами.
Зато заслуживнїи вон є и од тебе,
Далєкє не захтевай нєрвєнство за себе.
Най будє вон перши, ти будє перше спрїчких,
И в пєклу не шпїши злодїє су ровнї.
Од тоди клєветник перши є у аду,
А уж другє мєсто назначєно гаду.

ту 18%, шлог 13%, слабо-кревност 10%, грипу 4-5%, покрукти 18%; gastro од-падна хороти тифусу, ангины, моровкох, кокох и т. д.

Кельо води спадне на жем. Учени вираховали, же на жем спаднетьельо води (шипг и дждрк), же би тот вода обланиц могла цалу жем на 1 метер високо, а чежка би була 464.174.620 милиони тони. То значи, же на жем спадне 1272 милиони тони води на двете.

Найстарше древо на шведе ест кипарис, котри рошне на едном теметове малого валалу у Мексику. Обям того древа виношуе 38 метери. Познати природописатель Гумболдт видзел тот древо 1803 року и ошачовал го на старосц 5000 до 6000 роки.

Число ватиканских гражданох виношуе шницкого 523 особи. У тим ураховано гнж 25 кардиналох и епископох.

Кельо бешеди на шведе. Рахус ше, же на шницким шведе ше находан 2796 живих бешедох. Главни бешеди могу ше подзелїц на: Европу 48, Азию 153, Африку 118, на Северну и Южну Америку 424, на Оксанию 117.

Привитане з руку. Ми нешка привитане еден другог на способ, же му даме руку а да не думаме од чого то походзи. У стари часи кед ше вишли дво-

ме еден другоме указовал правну руку, же би кажда видзел, же у ней нїч нема зос чим ше бие. Так то остал авичай давани руки.

Чудни вулкан. На едном од островох Хебридских почал робиц нови вулкан. Людзе прибегли и не мало иве зачудопали, кед видзели, же вулкан вируцус печени обци и крави. Дораз розумели, цо ше догодзело. На месце дае препалел вулкан находзел ше еден салат, котри зос шницким статком и живину препаднул до жеми а вец на ново вируцуси.

Драгоценна калдерма. Новини являю, же еден тарговец пришол до едного варошику у Русиї и там обачел, же калдерма навожена зос якиш чудним каменом. Тарговец купел цалу калдерму за 80 долари, а вец камень попаковал до лядох и одвез го до своей жеми. Кед камень очисчено виняли ше найдрагоценнше камене рубини, сафири, топази, аметисти и т. д.

Наслїдство псом. Пред даскельома днями умарла у Будапешту жена Йоана Попелка, котра шницок свой масток вохабела у тестаменту, же би ше збудовал дом за хорих и старих псох. И так ето по „милосердию“ тей жеми пси буду мал свой дом а ляде и на далей умерат од гладу и жими.

Длужнікох и претплатнікох

модліме, же би на вшелїяки способ нами-рели того мешаца свойо длуство. Не забуд-ме, же наше новини отримую ше лем зос претплату свидомих свойх читательох. Не пла-цене длуства то и знак неспросвищеносци.

Зос наших валалох

Коцур.

Дня 19. септ. т. р. поховали зме нашего бывшего поддзияка Янка Шандор, котри през 20 роки совистно окончовал свою службу у церкви и преуказал вельку любов гу красному нашому богослуженю. Остатні осем роки находзел ше у чежкей и длугой хороти, котра го не опушчала до остатней годзини. У хороти указал вельку церпелївосц и до-

конца з устами Богови служел. Пожил 69 роки живота. Охабел за собу числену фамилию: жену, котра му до конца верне вислужовала; сына Янка, директора школох у Керестуре; дзянки, унуки, и праунуки. На остатней драги випровадзели го вельке число народу и поштователе покойного, п. п. дзязици и учители-ки з Коцура и Керестура.

Вичная му памяти!

Шветочни Отпочивок

Надзеля 14.

ЕВАНГ. ОД МАФТВЯ, ГЛ. XXII, ЗАЧ. 89.

„Уподобися царствие небесное человеку царю, иже сотвори браки сину своему“. Ето, и у нашей евангелиї толкуе нам Исус у прекрасней причти вични правди царства небесного. Приход Сина Б. на тот швет, то свадьба божя, кеди ше Сия Б. повинчал зос нашими душами; кед их прошвицел и за нїх умар. Тотта свадьба, на котру су поволани шницки души одбува ше и нешка и будзе тирвац до конца швета, а то ше шницко кончи у Дому божим — у Церкви Христовей, його заручници. Велї и велї несцу приступиц до тей апостолскей и соборней Херкви пре вшелїяки причини, а други зам, котри з вонка шедза у ней, не прави су ей члени, бо су на души мертви т. е. без ласки божей живущи у смертельним гриху, и готи, як видзиме, буду покарани у огню вичним. . . то су, ето вични правди, котри нам Исус толкуе у такей малей причти. Робел то Исус пре простих людвох, хторим чежка були похониц високи, учени розправи. Так робел Исус през цали три роки свойо научованя. Исус не патрел, да ше пачи ученим людзом але патрел, да го порозумя мали людзе, прости земледляци.

Пойдземе даклем за нїм, да видзиме; цо и як нас научуе!

Кому не позната присподоба о берну и труну у оку блжннего? Фарисей найме видан у оку свойого блжннего тун (т. е. найменьшу ствар), а у своїм не видзи берно — греду. То слика Фарисея у двох словах, а порозуми ю и старе и младе. Премудросц божя!

Така е и присподоба о двох слїпцох. (Лука 6. 39.) Чи може слїпец слїнца водзиц? Не може! Обидвоме спадню до ярку. Каждый од разу увидзи, же так стої ствар, а яка ше мудросц скрива у тим реченю!

А, ето присподоба о шницки! Прецо ше палї швички у хижї? Чи одаль зато, да ше кладзе под спудом! Не, але, да швици шницкам у хижї. Так и ви робце! Най ше швица пред людми кашо добри дїла, да и вони слава Оца небесного. Единоставна присподоба, а возвишени наук!

Исус ше пре нас не уніма закукнуц и до кухнї. Видан соль и гвари апостолом: „Ви соль жеми. Кед ше соль погуби, чим ше будзе солїц? Вона ше вируци вонка и погажи ше“. Господи, нїгда так людзе не научовали! Найславнейши мудерци то не знали и не могли. За нїма ше цагал вшадаи цемни цинь слабосци человеческого розума. Но Христос вше хаснуе таки природни способ бешеди и шницки го розумя. Вон е предобри и премудри Бог!

о. Мих. Мудри.

Нашо претплатніци

Обновели претплату слїдуюци п. п.:

Киш Андри, Дюрдьов	на 1928./29. р.	200 Дин.
Др. Фирис Томислав, парох, Радятовичи	на 1928. „	20 „
Руска Читальня, Стари Вербас	„ „ „	50 „
Гайдук Яким, Р. К. 526.	на 1929. „	100 „
Фа Михайло, Р. К. 949.	„ „ „	100 „
Колошинї Михайло, Р. К. 510.	„ „ „	100 „
Шовш Марко, Дюрдьов	„ „ „	100 „
Бесерменї Михайло, парох, Петрови	„ „ „	100 „
Арвай Андри, Стари Вербас	„ „ „	50 „
Костелинїк Йосип, жупанийски чин. Шабац	„ „ „	100 „

ТАРІОВИНА

Жито	Дин. 190—195—	Овес	Дин. 155—157—
Кукурица	„ 150—152—	Мука 0	„ 290—305—
Рак	„ 170—180—	Мука 2	„ 220—225—
Ярец	„ 130—135—	Мука 5	„ 250—255—
Пасуля	„ 440—450—	Мука 6	„ 235—240—